

POGOVORI
O
PORABSKEM
RADIU
str. 4

POVEJ
PA
POZDRAVI
str. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 29. julija 1999 ☀ Leto IX, št. 15

Slovenski mrk na Madžarskem?

Sončni mrk

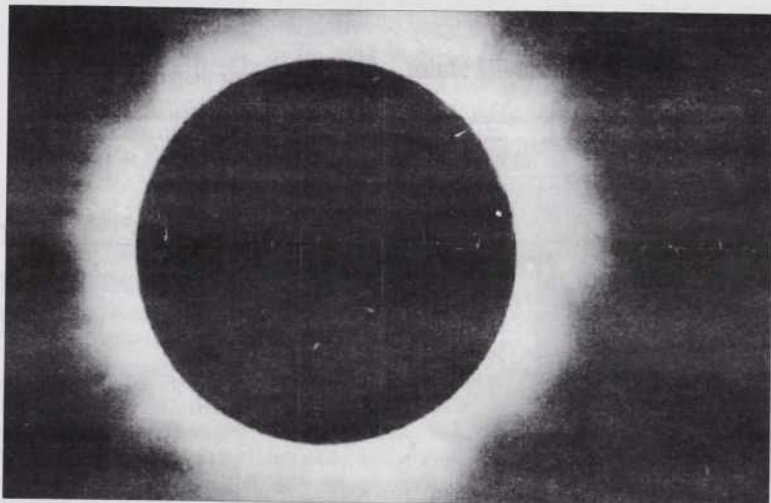
Vej pa že ednok doj mrkni! - pravimo, če nekomi škemo povedati, naj že enkrat ide spat. Gda sonce na nebi sredi dneva doj mrkne, te je - sončni mrk.

Gda porabskim Slovencem na Zemlji doj mrkne njen slovenski materni jezik (vej pa že enkrat doj mrk-nite!), te bo (de) - slovenski mrk.

„Sveti Bog! Vej pa vendrak don ne dopustiš, ka oslep-nem! Kaj pa bo z menov, če več nikdar ne bom vido de-kline pa pipin dim!...“ Tak se je leta 1844 tožo v eni svoji pesmi madžarski pe-snik Sándor Petőfi. To pa za-to, ka je l. 1842, gda je biu na Vogrskom sončni mrk, skor oslepno. Zaman so ma gučali, naj ne gleda v zakrito sonce. Z levo oko je prej več nikdar nej čisto dobro vido.

Petrovič, Petrovič, „naj-večki madžarski pesnik“, zakaj si nej malo bolje pa-zo na svoje - srce?... Po-rabski Petrovič, se ne bo-jite, ka nikdar ne (bode) te več videli slovenski deklin in očeta dom?

Dobro bi bilo, če bi se 11. avgusta to niškenej špilo s tem, ka če se nam na (v)re-tini škoda naredi, tisto se ne dá ozdraviti. (Slovenski) stariške, pazite na svoje (slovenske) mlajše! Ne pro-bajte s sajami namazanami glažonjami, s črnim filmom,

s CD-nom! Navadne sončne očale tō nika ne veljajo! Kū-pite si prave, štere so na-rejene za tē namen!...

Nej trbej za istino vzeti takše norije, ka mo prej tak tō le-ko gledali v črno sonce, ka si eno oko zakrijemo. Tak nam prej don eno oko ostane, vo-grski rosog pa (bo)de se zvau „Jumurdžakija“ (Po-rabje pa Slovenecija) po Törki Jumurdžaki, ki je biu samo na eno oko (s)lep.

Sončni mrk na Madžarskem, v blūzi 70 kilometrov šur-kom štrafi od Monoštra, Sombotela, Siófoka do Sze-geda, (bo)de se vido pri-bližno 2 - 2,5 minuti.

Brečlave rece do začnile ha-privati pa iskati gesti in vodo, kak imajo šego, gda se

večerī. Gda sploj kmica grata, te si glave pod peruti dejejo, kak vsakši večer. *Sveklini pa kmici bolje vōr-jejo, kak svoji biološki vōri.*

Trdi konji imajo več pa-meti, uni bole dajo veljati svojimi bioritmi kak dve-minutni sveklini-kmici, kak nikišni kmični teoriji... Sek-sualno življenje živali se prej ne spremeni... Eške sre-ča, ka bi dve minuti ešče za flajsne zavce malo bilo, pa se uni, jelibar, pošteno ica-jo, gda se cuj spravijo... Eni vogrski (slovenski) železni-čarji pa ranč v tisti zmešani kmici škejo štrajkati. Potni-ki pa pravijo: ne mrdajte!

(Slovenski) ljūde, gda je sončni mrk, vsikdar gor gledajo, nikdar nej doj.

Narodi v Mezopotamiji, tōr-ski narodi, Madžari in drugi so sonce imeli za moški stvor. Nistarna indoevrops-ka ljudstva pa so mislila, ka je sonce žensko bitje. V fran-coskem jeziki je moškega (le soleil), v nemškem žens-kega (die Sonne), v slovens-kem (sonce) srednjega spo-la. *V porabskem guči* (lepo sonce - lepa sunca) pa je leko moški ali ženska (*bisek-sualec - bi, če bi mogo*). Sonce pa je toplo tō (topli bratec, homoseksualec)... Vūpajmo se, ka se tisti dve minuti kakši vekši seksualni škandalov (kurvarij) zato nede godilo.

Kinejarje so pred štiri je-zaro leti tak mislili, ka je sončni mrk zato, ka te pride

šarkūn (zmaj), štēri ške pojēsti sonce. En kitajski cesar je dau glavo doj sečiti dvema zvezdaroma, šteriva sta ma nej naprej povedala, *ka vodnek bo (de) noč.* Gos-larje so mogli skem bole ružiti pa rogati, soldaki pa proti nebi streljati, naj se črni stvor spuca, od kec je prišo. Kak so bili tē vojaki gizdavi, *ka so prej vsakšo pot kak batrivni bili in gvi-nili* (kak srbski vojaki proti Natovim soldakom).

Bliža se nam, prej nej samo po Nostradamusi (Nastra-dam' vsi?), *konec sveta.* Od apostola Janeza vemo, ka se je iz morja prikazalo veliko znamenje na nebi. Ženska, koli nje Sonce, pod njenimi nogami Mesec in na njeni glavi venec iz dvanajsti zvezd. Bila je noseča in je kričala od porodni bolečin... Drugo znamenje se je tō pri-kazalo na nebi. Biu je veliki ognjenordeči šarkanj, štēri je imeu sedem glav in deset oré in na svoji glavaj sedem kron... *In šarkūn je stopo pred žensko, ka bi požro njeno dete...* In narodila je moško dete, štēro naj bi paslo vse narode z železno palico. In vzeto je bilo njeno dete k Bogi in njegovimi tronuši...

Sončna mrka don nede mogla pojēsti sončni mrk?

Francek Mukič

Prva paut v Slovenijo

Slovensko društvo v Budimpešti že več let držijo prijateljstvo z Društvom penzionistov iz Murske Sobotice. Njini likovniki (képzóművészek) so pri nas meli kejpje notri pokazane. Lani je pevski zbor gostoval pri nas, letos, gda smo svetili den slovenske kulture, pa je nastop v programi moški kvartet. Cejlomi sodelovanji je pa voditeo bio gospod Jože Vild, predsednik soboškega društva.

Slovenci iz Porabja, steri živjejo v Budimpešti pa odijo v našo društvo, premalo poznajo Slovenijo. Na filmi, na kejpji ali iz knjig so vidli Slovenijo. Soboški prijatelji so nam večkrat prajli, zakoj enkrat ne pridemo. Mi bi radi šli, samo več takšnoga je bilau, zavolo česa smo nej mogli. Zdej juniuša je prišlo

dravili s šampanjcem in kauštali pravo radensko - petajnsko vodau.

Potem smo si ogledali Soboto. Prejk po parki smo šli v grad, ogledali smo si spomenike (emlékmű), tržnico, obiskali smo katoliško cerkev sv. Nikolaja. Tü smo poslušali kratek orgelski koncert. Na orgle je igro dirigent soboškega upokojenskoga zbora Slavko Osterc. Sploj lejpo doživetje je bilau. Cirkev nam je notri pokazal župnik. Obečo nam je, da kleti pride v Budimpešto slovensko mešo služiti, če ga pozovemo.

Potem smo se z avtobusom pelali po Soboti, si poglednili fabriko Mura, gde večjezoro lüdi dela. Prauti večera smo se napautili v Radence. Starejši naši lüdje so znali, da so od tec vozili pe-

od krajev, gde smo se skauz pelali. Tak smo zvedli, zakaj je Jeruzalem dobiu tau menje. Sploj lejpa pokrajina so Slovenske gorice. Naši lüdje

so se čüdivali. Te smo šče zablaudivi v eno gostilno, vintotoke. Tam smo pa nisterni rejsan dobro volo dobili, ka je za istino teklo vino. Pa smo že malo spejvali, če rejsan je do etigamau skor nišče nej vedo slovenske naute. Nisterni so že prajli, naj organiziramo eden pevski zbor v društvi v Budimpešti.

Prejk Ljutomera smo se pelali v Krog, tam pri Müri je bio piknik v Ribiškem domi. Müra je bila vólka, malo rjava pa zatok smo se z brodom prejk pelali na drügi brejk pa tadale spejvali. Tak ka že pau zbora našoga je nastalo. Gda smo vnoči prišli v Budimpešto, te smo že meli cejlü zbor, dvajset lüdi zapisano, steri so se zglsali spejvat. Rejsan bi dobro bilau, če bi se tau realiziralo.

Vrnimo se malo nazaj v Slovenijo. Smo šče tam na pikniki. Tü so nas čakali voditelji soboškega društva pod vodstvom Estere. G. Vild pa Breda sta pa tak vedno z nami bila. Zavleklo se je vsigdar tam, gde je bilau piti ali jesti. Tak ka v Korovcaj smo že eno vöro zamüdili. Tü g. slikar Ernest Bransberger ma galerijo. Gospaud je že mislo, da ne pridemo. No, tau pa ne bomo delali s starim znancom! Tü nas je čakö g. Bačić pa Jože Hirnök, predsednik Zveze

Slovencev. Pa smo sedli v gümlü pri stauli, fajn domače pogače jedli in pili domanjö vino z grauzdje na ruš. Tü nas je pozdravo župan občine Cankova Viktor Voršič. Lejpe rejči smo čüli od njega. Rejsan je tak bilau,

nem kraji Avgusta Pavla. Ves pa občino nam je notri pokazö župan. Na konci smo v gostilni Ajda meli obed. No tau je že prišlo po štrtoj vöri. Ajda je dina. Takšno župo smo že dugo nej jedli. Župa z dinko kašo pa z grbanji. Pa tau notri v kraugli gobi, v peči pečeni. Tau je takšen krü bio. Takšne posebnosti! Mi smo pa dino že pozabili. Prven so pa naši predniki z dinske pa kukarčne mele živeli.

Lejpa dva dneva smo meli v Sloveniji. Mislim, da največ našim baude tau nepozableno. Lejpa pokrajina, čistauča vseposedik, veliko rauž. Naš nisterni je pravo, da je Slovenija püngrad.

V imeni vodstva Slovenskoga društva v Budimpešti se najlepše zavalamo gostiteljem, Društvi penzionistov v Murski Soboti, predsedniki g. Vildi, g. Bačići, ka so nam omogočili, pomagali, da je prišlo do te naše pauti v Slovenijo.

Irena Pavlič

Čezmejno sodelovanje in človeški viri

V okviru programa Phare-čezmejnegä sodelovanja so se 16. julija v Monostru srečali strokovnjaki, ki delajo na področju izobraževanja in usposabljanja v Tri-D regiji.

Za posvetovanje je bilo veliko zanimanja, udeležilo se ga je približno 50 strokovnjakov iz Prekmurja in Prlekije, županij Vas in Zala ter iz avstrijske Štajerske in Gradišćanske.

Uvodni referat mag. Damjana Kavaša iz Inštituta za ekonomske raziskave v Ljubljani se je ukvarjal s težavami na področju izobraževanja in usposabljanja v omenjeni regiji. Njegove ugotovitve več ali manj veljajo za celotno regijo. Kot je ugotavljal, je prebivalstvo v obmejnih območjih manj izobraženo kot je državno povprečje, primanjkujejo ustrezni programi srednjega izobraževanja oz. le-ti niso zmeraj prilagojeni lokalnim potrebam gospodarstva. Enotno velja za regijo, da nima visokošolskih organizacij oz. da primanjkujejo ustrezni programi dodatnega usposabljanja.

Kot je postalo razvidno iz dopolnitev po uvodnem referatu, je položaj izobraževanja in usposabljanja v treh obmejnih regijah zelo različen. Najbolj utečene in razvite programe pri dodatnem usposabljanju odraslih imajo avstrijske regije, le da prav z njimi imata dve drugi regiji (Slovenija in Madžarska) najmanj stikov oz. konkretnega sodelovanja.

Srečanja, kot je bilo monostrsko pa vsekakor služijo temu, da se izmenjajo izkušnje, da se strokovnjaki tudi osebno spoznajo, kajti sodelovanje med regijami je v veliki meri odvisno od posameznikov. Na tej osnovi naj bi potem prišlo do bi- in trilateralnih izobraževalnih programov kot možnega izhoda.

-MS-

do toga, ka smo šli v Slovenijo in smo si poglednili cejlo Prekmurje.

26. juniuša smo se napautili s posebnim avtobusom iz Pešte prauti Murski Soboti. Tam so nas že čakali naši gostitelji, vodstvo društva penzionistov z gospaudom Vildom. Najprvin smo šli v študentski dom, dej smo spali. Odtec nas je paut pelala v klub penzionistov. Tü so nas čakali stari znanci in nas pozdravili. Pozdravo nas je g. Vild, predsednik, g. Geza Bačić, svetovalec slovenske vlade. Tü je biu Miki Roš, g. Franček Štefanec, Esterka, Breda in drugi znanci. Vsi smo se veselili, naz-

tanjsko vodau v naše vesi pa krakedli. Tau šče pred drügo bojno bilau. Skauz smo šli hotela Radin, tam smo sprobali radensko vodau. Šetali smo se v lepem parki. V tau cajti so bili v Soboti "Soboški dnevi". Mi smo po večerji tö ta šli. Te večer je biu koncert afro-kubanske muzike pa popejvanja.

Na drügi den, v nedelo, 27. juniuša smo se najprvin pelali prauti Ravenskega in Prlekije. Stanili smo v Črenšovcaj pa se šče enkrat zavälili g. Vaupotiči, predstavniki Merkatorja za pomauč v Budimpešti. Med pautjo nam je g. Vild vse znamenitosti povedo od vasnicaj,

Što ške biti dober, je že dober

Gostoljubje

Gostoljubje je to, če svoje goste (vendéget) ljubimo. Če smo takši, te smo gostoljubni.

Legenda tak pravi, ka gda so inda sveta prišli na Gorenji Senik Ciganji in so se steli djo spakivati, so je Seničarje z vilami zagnali. Zato prej od tistega Cigja dalje nega v vesi enega Ciganja nej. (Ojjaajjij!) Pa za tega voljo se pošitja (cesta) od Ciferske krčme proti Martinji zové Ciganjska gasa. (Te je to zdaj nej ciganjija?)

Kak kohl, Gorenjeseničarje so do Romot, kak jim gnesden pravimo, nej biti najboljše gostoljubni.

***

Tak sem na pamet vzeu, ka mi v Porabji in na Vogrskem dostokrat tak ponujamo kaj gosti (vendég), ka ga pitamo, če nede djo ali piu kaj, če nede delo to ali tisto. „Ne boš piu eno kavo?“, „Nej si lačen?“, „Nej si žeden?“ Istina pa je, ka dostokrat spitalamo to, nej samo enkrat, če rejsan se ništarni fejst branijo, ka nede. Ednok mi je nekaj pripovedo, ka so prej njega nin to vprašali, če je nej lačen. Je odgovoril, ka nej. Mislo je, ka (bo)do ga ešče tak parkrat pitali in te pove, ka bi rad nekaj pojo. Ovi so ga pa več nikanej spitali, ta fajni pojep pa je prej mogo klinge kovati od gladi.

***

Nej dolgo sem v Rogašovci v Sloveniji odo pri eni družini zavoljo tega, ka sem delo reportažo. Starejši gospod, pri šteromi sem bio, se je najprva muvrat ušo, ka mi prej se tako vekoš postenje. Tačas ka sem svoj magnetofon in mikrofon

montiro, se je na stoli prikazol liter vina (v pinteki!) in dve posanci. Zaman sem se trgo, ka hvala lepa, jaz ne bom piu. Nika nej baja, prej samo naj tam bo na mizi...

Gda sva z gospodom končala z reportažo in sva se malo samo tak pogovarjala, je prišla sneja in je dala pred me taler s šunko, špekem, salamami itd. Zaman sem se brano, ka sem nej lačen, ka sem pred eno vóro emo obed, in ka me mati doma na Gorenjom Seniki tó čaka... Gospa je včasik našla za gosta lemo tó, ka je prej una tó v tisto gimnazijo hodila v Murski Soboti, kak „naša“ Valerija Perger. Lepi čas sva tuhtivala. Gda sem se začno pakivati, mi je za na pot brz zosikala v salveto pou domanjega kruha...

Te je prišo domo, ka je mleko noso, hišni vert, mož od gospe. Ej, eno prej don moreva vküper spiti, prva kak te šli... Zaman sem se abo, ka mi granico zaprejo. Vej pa ešče pridete, ka je vóra ešče samo pou osem. Predebatirala sva narodnostno politiko, kak dugo mo porabski Slovenci ešče obstajali na tem sveti, sva se zgučala za eno reportažo za drugič v njihovem cerkvenem korašu, šteroga kak organist un vodi, kak (bo)va drugo pot, gda se srečava, igrala s fudami in tak dalje... Jezoš Marija? Že je toliko vóra?! Nej baja, če zamüdite mejo, te pridite nazaj! Vej tu imamo ešče mesto za enega človeka...

Od prijetnega srečanja sem s svojo butasto glavo pozabo, ka sem nej v Martinji, liki v Rogašovci, in prej ešče imam toliko časa,

ka skočim na bencinsko črpalko... Gda sem prišo na granico, več nikoga nej bilo tam. Dve minuti je minila devet vóra... Gda sem se iz Martinja (2 kilometra do G. Senika) prek Hodoša peljo (nemarkelj krožo, kak müja v glaži) proti G. Seniki, sem emo zavolé časa za premišljavati. Po glavni mi je brnela pesem „Oh, kako je duga, duga, duga pot...“ Tisto pot sem na svoji koži čüto, kakša norija je bila, ka tak dugo nej bilo mejnega prehoda Martinje - G. Senik. Po drugi strani pa sem se trošto, ka če bi sto, bi mirno leko ušo nazaj v gostoljubne Rogašovce to...

***

Pred kratkim je ena manjšinski samouprava (kisebbségi önkormányzat) dobila za dar(ilo) od svoje lokalne samouprave eno sliko za na steno. Za par dni je prišla pogodba (szerződés), v šteri je pisalo, ka naj predsednik od narodnostne samouprave podpiše, ka je prevzeu kep in ka je darilo leko pri manjšinski samoupravi, depa po pravici (lastništvo) je od lokalne samouprave.

Lokalno gostoljubje. Gostolubje (gosta drevina skorja, kusta koža)?

Ali je pri nas tak, kak gda en moški pozové svojega pajdaša na pijačo pa gda spijeta, pravi pozvanemi prijatelji, naj plača. Jaz?? Vej si me pa ti pozovo! To je rejsan tak, depa pri nas je takša šega, ka pozvani (gost) plača...

Francek Mukič

Križ sožitja

4. julij, lepa sončna, vroča nedela na Trdkovi. Množica ljudi se je zbrala, da bi bili navzoči pri blagoslovitvi velikega križa, šteri je postavljen blizu trojmenjaka na Trdkovi.

Svečanost se je začela s programom mešanega pevskega zbora iz Rogašovca. Povabljeni gostje in duhovniki so se zbrali okoli oltara. Zastave trej dežel je deca nesla, da bi ji župani potegnili na vrek. Slovensko himno so zapeli, avstrijsko in madžarsko zaigrali. Predstavniki evangeličanske cerkvi je imel govor in blagoslovitev za njim pa še predstavniki

kega križa, so lepo zapeli Kraljevo znamenje križ stoji.

Začela se je sveta meša v štiri jeziki, slovenskom, nemškem, madžarskom in latinskem. Berilo v madžarsčini je što naš novomašnik g. Ferenc Merkl iz Sakašovca, evangelijski dekan g. Zoltán Németh. G. dekan Poredoš so povedali: "... da bi nas sveti križ, življenja luč peljal v tretje tisočletje. Križ naj bi bio simbol sožitja (együttélés) nej samo tej trej dežel, nego celi svet naj bi se razumeu med seboj v miri."

Na konci svete meše smo dobili škofov ter novomešnikov blagoslov. Po meši so trdkovske ženske telko pečiva ponujale, da je vendrik vsaka gospodinja spekla košarico pečiva.

Odrpta meja, velik betonski križ, stisk roke. Što bi si vüpo misliti na kaj takega pred dobrimi dvajsetimi letami? Ki ste nej mogli priti ali ste nej znali za blagoslovitev križa, ne njaite vó, da bi ga nej obiskali. Poglednite ta veliki križ pri Trojmenjki. Škoda, da so se naše babice in dedeki vsej tej lepi dogodkov nej včakali.

Lepo je bilo, ranč nam vroče sonce nej škodilo, štero je rejsan fejs peklo. Mislim, da smo se v srci in v duši bogatejši vrnili v naše domove.

Veru Gašpar

binškojne cerkve. Slavnostna govornika sta bila g. Demšar pag. Gerencšer. Prišli so tudi g. pomožni škof Jožef Smej, rejsan ka so malo zamudili, ker so zvonove blagoslovili na enom drugom mestu. Pri blagoslovitvi pa sveti meši sta martinski mešani zbor in moški kvartet sodelovala. Gda se je začela blagoslovitev tega veli-

Spremljajte televizijsko oddajo SLOVENSKI UTRINKI vsak drugi torek ob 13.25 na 1. programu madžarske televizije.

Naslednja oddaja bo v torek, 3. avgusta 1999.

Ponovitev v sredo, 4. avgusta, ob 17.00, na 2. programu.

OD SLOVENIJE...

Novi minister

Predsednik vlade Janez Drnovšek je državnemu zboru za novega ministra za šolstvo in šport predlagal Pavleta Zgago, dosedanjega državnega sekretarja za visoko šolstvo. Zgaga bo na mestu ministra za šolstvo zamenjal Slavka Gabra, ki je s funkcije odstopil.

Zaprte ceste

Sindikata avtoprevoznikov Slovenije je nezadovoljen z načinom reševanja njihove problematike in z izpolnitvijo sporazuma med vlado in sindikatom, zato bo 6. septembra organiziral protest v obliki zapore tovornega cestnega prometa v Sloveniji. Sindikat avtoprevoznikov je izrazil tudi ogorčenje nad izjavo ministra za malo gospodarstvo in turizem Janka Razgorška, ki je dejal, da je avtoprevoznikov v Sloveniji preveč.

Kakovost

Slovenija se je v poročilu Združenih narodov o človekovem razvoju uvrstila na 33. mesto. Država z najvišjo kakovostjo življenja je že šesto leto zapored Kanada. Poročilo je zajelo 174 držav, med prvih deset pa so se uvrstile še Norveška, ZDA, Japonska, Belgija, Švedska, Avstralija, Nizozemska, Islandija in Velika Britanija, medtem ko je zadnjih 22 mest pripadlo afriškimi državam.

Razprodaje

Večina slovenskih trgovin ter veleblagovnic je svojim kupcem poletno paleto tekstilnih izdelkov ponudila po znižanih cenah, z razprodajami pa nadaljujejo tudi prodajalne z obutvijo. Znižanja se v povprečju gibljejo od 20 do 40 odstotkov.

Na pobudo veleposlanice R Slovenije v Budimpešti, Ide Močivnik, so se 16. julija v Monoštru v Slovenskem kulturno-informacijskem centru sestali vse tisti, ki si prizadevajo za porabski slovenski radio. Ob predstavnikih obeh manjšinskih organizacij - Zvezi Slovencev in Državni slovenski samoupravi - so se pogovora udeležili tudi predstavniki Urada za manjšine, Veleposlaništva v Budimpešti, Generalnega konzulata v Monoštru ter RTV Slovenija.

Ideja o porabskem slovenskem radiu se je rodila pred kakšnimi tremi leti na seji madžarsko-slovenske manjšinske mešane komisije, pobudnik je bila Zveza Slovencev na Madžarskem. Naši bralci se še gotovo spomnijo navdušenja vseh nas, ko smo februarja l. 1997 poročali o sestanku, na katerem so nam odgovorni ljudje, kot je predsednik Sveta radia in televizije (ORTT) obljubljali, da bomo za božič gotovo poslušali porabski slovenski radio.

POGOVORI O PORABSKEM RADIU

Takrat smo to tudi verjeli. Toda od takrat sta mimo dva božiča in radia še zmeraj ni. Kje se je zataknilo? Pri razpisu lokalnih frekvenc, ki ga ORTT obljublja kar naprej. Po temeljitim preučevanju Zakona o pravicah narodnih in etničnih manjšin na Madžarskem se je po-

venska ves, letos spomladi obrnila na Svet RTV-ja, naj ji zagotovi to zadnjo možnost. Pozitivni odgovor je pred kratkim (po nekajmesečni zamudi in po posredovanju veleposlaništva) prispel k Državni samoupravi. Za uspeh tudi te t.i.časne variante pa morajo pris-

šanje je finančna konstrukcija pri opremljanju radia. Načrte za opremo so sodelavci RTV centra v Mariboru že pripravili. Pri financiranju opreme pride v poštev natečaj Zveze Slovencev, ki ga je vložila pri Phare Credo programu in vse kaže, da bo odobren. Svoj delež želi prispevati tudi Državna slovenska samouprava kot solastnik radia, kot je to na pogovoru potrdil njen predsednik, Martin Ropoš. Ustanovitelji računajo tudi na pomoč Slovenije (Urad za manjšine) in Madžarske (Javni sklad za manjšine, Ministrstvo za kulturo). Določene oblike pomoči je obljubil tudi gospod Janez Čadež, generalni direktor RTV Slovenija. Gre predvsem za tehnično pomoč pri opremljanju studia, za izobraževanje in izpopolnjevanje kadrov, za zbiranje glasbenega in drugega arhivskega gradiva. Po njegovem mnenju, če bi se ORTT odločil kar hitro in izdal dovoljenje za oddajanje recimo konec avgusta, na začetku septembra, bi realno gledano lahko začel radio delovati šele spomladi naslednjega leta. Če bi to uspelo recimo za 8. februar, slovenski kulturni praznik, bi gotovo bili vsi zadovoljni.

Udeleženci pogovora o porabskem radiu (z leve proti desni): gospa Čvetka Žirovnik-vodja mariborskega RTV centra, Janez Čadež-gen. dir. RTV Slovenija, Dr. Zlatko Muršec-gen. konzul v Monoštru, gospa Ida Močivnik-veleposlanica RS na Madžarskem, gospa Ksenija Škrilec-druga sek. veleposlaništva v Budimpešti

kazalo, da obstaja vmesna rešitev. Ta namreč zagotavlja manjšinskim samoupravam od 4 do 8 ur lastnega programa tedensko. In to brez razpisa frekvence.

Zato se je Javna družba, ki sta jo ustanovili Državna samouprava in Slovenska samouprava Monošter-Slo-

tojni narediti še veliko korakov. Kot prvo morajo odposlati prošnjo ter izpolnjen vprašalnik (logotip, avizo, programska shema, itd.) ORTT-ju, ki mora po sprejetju prošnje v šestdesetih dneh sklicati svojo sejo in odločiti o njej.

Drugo najvažnejše vpra-

Marijana Sukič

Nindrik-indrik v Škocjani

Porabska gledališka skupina Nindrik-indrik se je 16. julija na dolgo paut napautila. Zatok pa nej čüda, če si je nisterni igralec deset sendvičov dau spakivati, ka je cejli den žmauno potrušo. Vej bi mi tu tak bili, če bi se pauleg pobontanoga avtona že zazrankoma rano vözmantrali. Eške dobro, ka se je naš kombi, s sterim smo se šest vör vozili do morja, nej nauri napravo. V Kopri smo se pa vujznili, v oblačnom vrejmeni smo samo gledali tisto velko, sivo "mlako". Namesto kaupanja smo si poglednili varaš. Za vodiča smo meli svojga režisera, steri nam je probo čedno (pametno) pripovedjati. Popodneva smo se s predstavnik Turističnoga društva Škocjan pa Sklada RS za ljubiteljske dejavnosti Sežana dobili v Škocjani. Gledališka skupina je pozvana bila na škocjanski festival. Tomi smo se trno veselili, ka smo tak daleč pa na takšnoj irrašnoj prireditivi leko špílali svojo igro v porabskoj rejči. Naj vekšo volo mamo, so nam gostitelji pred nastopom pokazali Škocjansko jamo (barlang).

Skur dveje vöre smo bili pod zemlaup. Človeki eške sapa stane od tiste lepote, ka je narava vönaprajla več milijon lejt. Gledali smo z lampami, z očami pa smo se dun nej vönagledali. Tisti čüdivotni svejt se z rečami ne da opisati, videti ga trbej. Nisterne med nami je zatok straj fejs prejk emo. Nej čüda. Na velki dau trbej titi, steri se fejs škali, pod človekom stau meter globoko šumeča voda teče, više glave tak li visijo tisti velki kamli. Depa mi smo velko pazko meli eden na drugoga pa smo nej pistili, ka bi se komi zavrtelo. Gda smo nazaj vöprišli, bi se nisterni gvant leko vöožmiko. Lepota je düjn vekša bila kak straj.

Na drugi den, gda smo se v moteli na Kozini vöspučinauli, smo se spoznali z gledališko skupino iz istrske vesi Gračišče. Pri bejnom stauli v gostilni Žindarič smo se zmejnilo, ka drugo leto sprtolejt porabski lidge tu leko spoznajo istrsko rejč skaus njive igre. Gostitelji so velko brigo meli, naj se dobro počütimo pri njij. Vüjpmo, ka prejk prvi naši stikov druge porabske kulturne skupine tu leko doživejo lepote njihove krajine v Škocjani.

K. Fodor

Vsaki petek dvakrat na Gorenji Senik

Sto gorenjesenički mešani pevski zbor malo bole skrajek pozna, tisti tau tū vej, ka je gnes med člani dosta takši - skurok polonja - steri ne živejo na G. Seniki. Pa te lūdi tū na tri dele talamo. Tej nisterni so z G. Senika, samo so se kama preselili, pa nazaj odijo spejvat. Tej drugi so pa Slovenci iz različni porabski vasnic, radi spejvajo, zatok odijo na Senik. Tretji so pa takši lūdje, steri simpatizirajo z zborom, zatok so not stanili, pa odijo v zbor. Edno takšo mlado članico zdaj leko spoznate.

Marija Treiber-Racker z Dolenjoga Senika je nej s slovenskoga pokolenja, depa od mala malūj mau je rada med Slovenci.

Marija, na kratki mi povej, kak si prišla do toga, ka že več kak 10 lejt spejvaš na G. Seniki v mešanom pevskom zbori?

"Leko bi na kratki samo tak povedla, ka sam na Senik prišla delat, zatok sam stanila v zbor. Depa tau je zatok nej samo tak bilau. Z G. Senikom, z lūdami sam se že kak mala deklčina spoznala. Ta sam ojdla v šaulo, tam sam mejla padaškinje skauz. Pa tau tū morem povedati, ka sam sploj vlekla k seničkim mlajšom, sploj dobri padaši smo postanili že v šauli."

Gda si osnovno šaulo vōzopojdla, si vkraj prišla s Senika. Gde vse si bila pa kak si nazaj najšla na Senik?

"Po osnovni šauli sam se včila v Somboteli za strojepisko (gyors- és gépíróó). Po tistom sam v Varaši delala v židanoj fabriki, v vrtci kak knjigovodja. 1988. leta sam pa prišla na seničko šaulo na prakso za tajnico. Od tistega mau sam šolska tajnica tūj na šauli. Etak je

pa nej žmetno vōnajti, ka sam zbor včasín najšla.

Tau je tū istina, ka tistoga reda, gda je Erika Glanz bila ravnateljica, te smo tisti, ki radi spejvamo - šaulski školnicke pa delavci - leko tak povejmo, mogli tūj v zbor. Tau nam je bilau zapovedano. Šteri pa rad spejva, tistomi je takša zapoved nej

na žmetno spadnila, če rejsan bi mabiti samomi nej na pamet prišlo. Jaz sam pa te cejlak nazaj najšla na Senik, med sošolce, med padaše pa padaškinje."

Dobro poznam tvojo držino, stariše. Od tebe ne more človek povedati, ka si iz slovenske familije. Itak pa rada maš slovensko pesem, rada si med Slovenci. Zakoj?

"Kak sam že povedla, rada sam ojdla na G. Senik v šaulo, tam sam spoznala slovenski jezik. Tistoga reda je ešče deca gučala slovenski. V šauli sam čūla slovenske pesmi. Etak je nej bilau žmetno not staniti v zbor, če se besedila (szóveg) rejsan fonetično morem navčiti. Iстина je pa, ka navekša razpejm slovensko rejt, dapa gučati je žmetno. Od tistega mau že na Dolenjom Seniki tū geste eden nemški pevski zbor. Že je bilau, ka so mi povedli, naj staujim prej. Morem povedati, ka bi mi

žmetno bilau zatok tū, ka nemški tū ne znam nateljta pa te ne gučim od toga, ka bi pevce žmetno zapūstila."

Z možom Tomažom živeva na D. Seniki v službenom stanovanji (lakás). Tvoj mauž je s slovenskoga pokolenja. Tomaž, ti znaš slovenski?

"Moji stariške doma med seboj - v Varaša živejo - napona slovenski gučijo. Etak sam pa tak gor zraso, ka sam čūjo slovensko rejt pa vse znam slovenski. Gučati pa že slednja lejta nejmam prilike, etak sam se pa vkraj vzeo. Depa razmejm slovenski."

Ka ti na tau povejš, ka tvoja žena vsaki petek dvakrat de na G. Senik. Gnauk v službo, od druigin pa večer na probo.

"Pri nas je tau nej problema. Vidim, ka sploj rada odi v zbor. Gda pride domau s probe ali s kakšoga nastopa, je napona vesela. Če jo tau veseli, zakoj bi ji te brano. Iстина, ka tau mava 7 lejt staroga sina Martina pa dostakrat se trbej takšoga reda brigati za njega, tau tū rejšiva. Do tejsa mau sam ge tū odo nomet špilat pa dobro znam, ka tau znamenuje, držati se med dobre lūdi."

Marija, znam od tebe, da od tistega mau, kak si prišla na seničko šaulo, si se napona včila. Ka

vse je tau bilau, ka si končala od tistega mau?

"Najoprvin sam mogla srednjo šaulo končati. Delala sam pa sam v šaulo ojdla. Med tejm sam rodila tū, kak je že Tomaž pravo, mava 7 lejt staroga sina. Nej dugo sam pa končala visoko šaulo za knjigovodstvo. Zdj bom končala računalniški tečaj. Gnesden brez računalnika več nika nega. Računalnik je na pomoč pri vsakdanešnjom deli. Morem pa povedati tau tū, ka sam telko vse leko končala, sam si sprajla šole, tau dosta leko zavalim prejšnjoj ravnateljici Eriki Glanz. Ona nam je dala priliko, pomauč za tau, če se je človek sto včiti, se je leko včijo. Pa tau tū batrivo leko povejm, ka pod njenom vodstvi je šaula v dobri rokaj bila, ves je dosta profitala s toga. Fejst se nam trbej vkūppobrati, naj leko zdržimo tiste rezultate, ka je ona dosegla. Zatok, ka je edna ves brez šaule nej ves. Tau čütimo tam, gde so šaule zaprli v vesi."

Ti si ešče mlada, da bi svojo življenje, svojo življenjsko pot mejrila, pa itak. Zadovolna si s tejm, ka si dosegnila?

"Morem povedati, če bi znauvič začnila, bi nika nej ovak delala. Tak cenim, da sam mlada dosegnila tau, ka sam gdasvejta leko senjala. Mam držino, mam stanovanje, dosegnila sam tau, ka sam šaule končala. Med tejm sam pa nej prisiljena der v kauti sejdati, se vkūp vlečiti. Meni zbor dosta znamenuje. V vsakdanešnji žmetnoči je tau nika takšo, ka človeka gor oslobodi, ka pozabi brige pa težave."

I. Barber

... DO MADŽARŠKE

Bilanca po poplavah

Poplave, ki so nastale po obilnem deževju v mesecu juliju, so povzročile ogromno škodo v šestih županijah vzhodne in severne Madžarske. Terjale so sedem človeških življenj, povzročile približno 20 milijard forintov gmotne škode.

Več kot sto dilerjev mamil v tujih zaporih

Po podatkih madžarske policije je v tujih zaporih zaprtih več kot 100 madžarskih državljanov. Ovdaba zoper njih je prepredanje mamil. Gre največkrat za ljudi, ki za nekaj tisoč mark odvažajo večjo količino mamil iz Madžarske v zahodnoevropske države ali jo dovažajo iz Južne Amerike v Evropo.

Uradno in "na črno"

Po uradnih podatkih na podlagi sporazuma o zaposlovanju madžarskih državljanov v Avstriji dela pri naših sosedih 650 Madžarov. Po domnevi pristojnih avstrijskih organov je na črno zaposlenih veliko več delavcev, predvsem v gostinstvu in gradbeništvu.

Prireditve

- Folklorna skupina Tine Rozanc je 24. julija nastopila v monoštrski gledališki dvorani.
- Tradicionalnega folklornega festivala v Beltincih (25. julij) se je udeležila FS z Gornjega Senika.
- 25. julija so na Sotini nastopile ljudske pevke iz Monoštra pod vodstvom Marije Rituper.
- Od 31. julija do 14. avgusta poteka poletna šola slovenskega jezika na Dolenjskem, katere se udeležuje pet porabskih učencev.

Potovanje od Gornjega Senika do Blatnega jezera

Vtisi novega člana zbora o ekskurziji

Nekega deževnega dne, ko je sonce šlo na "dopust" - bilo je točno 10. julija - smo se člani Mešanega pevskega zbora Avgust Pavel odpravili na pot, da bi si ogledali mesto Keszthely in se kopali v "madžarskem morju". V torbi predsednice se je skrival denar, ki smo ga dobili za naš 60-letni jubilej. Mi smo pa bili polni pričakovanj.

V Monoštru, središču Porabja, je bila naša prva postaja, tukaj je nekaj članov vstopilo v avtobus, drugi so izstopili in počasi korakali v "Tromejnik". Morali smo čakati našega Šandorja - kakor grešniki na pokoro. Dober organizator, dobrasrčen človek je, toda zmeraj zamudi. Ob 10. uri smo se pripeljali v Keszthely. Najprej smo si ogledali dvorec knezov Feštetiči, ki stoji nedaleč od obale Blatnega jezera. Baročna palača je bila zgrajena v 18. stoletju. Želja arhitekta je bila, da bi vplival na čustva in bi prepričal z

omamljanjem čutov. Vsa palača izžareva teatralnost in prazničnost. Škoda, da se obiskovalci znotraj soočijo z drugimi razmerami. Vođiči so komaj čakali, da pridejo do konca vodenja, množica je mrgolela po dvoranih, obiskovalec ni imel možnosti, da bi si pošteno ogledal slike, pohištvo, stare knjige itd. Manjkajo tudi napisi, ki bi lahko pomagali turistu. Zunaj lesk, znotraj... Toda Blatno jezero nas je čakalo, da bi nas začaralo. Na-

še veselje je bilo preuranjeno. Voda je bila še prehladna, žive duše ni bilo na obali. Zato smo se odločili za Hévíz, saj je tam pokriti bazen - smo mislili. Nismo imeli sreče, ker je tam voda zelo globoka. Otroci, neplavalci, ki so prišli s starši, so se skoraj razjokali. "Ne bomo se kopali?" so spraševali. Tu je imel hudci svoje kremplje vmes!

Konec koncev smo našli plažo. Nekateri so bežali na vrat na nos v vodo, ki ni bila

več tako hladna kot dopoldne. Slišalo se je veselo kričanje in vriskanje. Imeli smo dve uri na razpolago. Po Šandorjevi zaslugi smo se lahko tudi drsali in čofnili v vodo. Jaz nisem imel dovolj poguma, da bi to poskusil. Čeprav je mogoče res, da se človek najhitreje nauči plavati, če mu teče voda v grlo. Jaz imam raje sok.

Skoraj sem pozabil, da smo si pred kopanjem v Edericu ogledali stalno razstavo o Afriki. Nepozabno doživet-

je! Pohištvo iz ebenovine, kipi izrezani iz enega hloda, tam-tam bobni, čudovito urejen park, živa sova na veji - zgleda, kot bi bila nagačena, občudovanja vredne rezbarije in seveda tudi spomeniki. Utrinek iz Afrike na tleh Madžarske, ki ga je ustvaril raziskovalec Afrike, dr. Nagy Endre. Tukaj se obiskovalec ne počuti, kot bi bil pri tekočem traku. V njegovo srce se naseli mir.

V neki restavraciji na robu Zalaegerszega smo našo ekskurzijo zaključili z obilno večerjo. Cela družina se je počutila kot v sedmih nebesih, pri kozarčku vina smo peli slovenske in tudi madžarske pesmi, s katerimi smo razveselili tudi nekatere goste, kakor so nam to povedali. Dobro bi bilo, če bi dobro volje imeli zmeraj na pretek.

Naše potovanje se je srečno končalo, kozarec je prazen - gremo narazen.

Zoltan Majcan

Telefonski pogovor v Ameriki

Povej pa pozdravi

Nej dolgo sam bila na obiski pri (h)čeri na Floridi in pri sinej v New Haveni pri New Yorki. Pred potovanjem me je Kodlina Mici prosila, če bi nej leko vzela s seboj edno kaseto pa bi tam njenomi brati Lacini na pošto dala. "Zakoj pa nej, vej je pa to nej tak žmetno ali veliko, ka bi ji nej včimila," sam si mislila.

Gda sam prišla k (h)čeri, sam jo prosila, naj kaseto na pošto da. Pismo je Mici lepo spakerala pa še kejpe dala notri. Moj zet je Američan, je pa odneso na pošto. Sto pa pošila, tau je nej bilo gorispisano na kuverto. Pismo je redno ta prišlo, Laci je prešto pismo pa telefoniro sestri, ka go je dobo. S kasetov je biu preveč zadovolen, kak je pravo, za hip se je v domačoj vesi čuto pri svetoj

Kodlin Laci (na desni strani) v Ameriki tō rad naprej vzeme harmoniko

meši na Gorenjom Seniki. Gda je eni par dnevov minulo, ka sam se že k tistomi vremenim in vōri vcuj vzela, te sam ga ges tō gori zvala po telefoni in povedala, gde sam. Včasi si je gori spiso

mojo telefonsko številko pa atrejs. Kak sva se tadale pogučavala, sam vpamet vzela, ka jauče. Pitala sam ga, zakoj.

"Od veselja morem jokati, ka sam že prej trideset lejt

nej čūu naše slovenske svete pesmi," mi je pravo. "Kakoli bi mi moja sestra poslala, bi mi nej spravila leke veselje. Z ženov telko poslušava, ka že znam reči, naute sam pa ešče nej pozabo. Sto vas vči, ka Bandi bačina več nega?"

"Mamo edno zborovodkinjo z Monoštra, je Madžarka," sem mu povedala. Tima je grato telefon, sam mislila, da so naja razkapčili. Te je pa pomalek povedo, ka ne razmej, kak je to mogoče, če ne govori slovenski, ne more spejvati. "Kaj pa nej, ona vsakšo pesem zna zapeti, leko smo ponosni na njo, ka reči lepo zna povedati."

"Draga Vera, če naše mlade pojbe gledam na kaseti mi napamet pridejo moja mlada lejta," mi pravi Laci. "Tisto, ka so nas naše babice navčile. Povej mojim pajdašom, sošolcem, žlati in tistim, ki se še spimnajo

name, s sterimi sem vkūper spejvo, ka se rad spominam na nje. Vam pevcom pa Baug plati, ka se včite pesmi, stere so nas naši starci navčili. Bog vam daj, da še več taki lejti kaset boste leko naredili."

Ja, Laci Kozar je biu z njegvi očom vred dober harmonikaš, Laci je pa pred tridesetimi lejtimi biu član našega pevskega zbora. Mene pa zatok boli, ka je Kodlin Laci svoj lejti glas v Ameriko "odneso". Pa kak bi nam potreben biu pri pevskom zbori! Bog daj, da bi se rejsan njegove želje spunile, Lacini pa ženi Mariki in družini vse najbolše, dobro zdravje in mir želejm.

P.S.: Laci, še enkrat hvala lepa za pogovor, Slovenska zveza mi je obečala, ka boš dobo novine Porabje. Vūpam, ka z novinami se boš večkrat čuto v domačom kraji, stero ga preveč rad imaš.

Vera Gašpar

Karolina Kolmanič

Naš pes Lepi

Učenci moramo hoditi v šolo tudi spomladi. Učijo nas učiteljice. Vse so prijazne, potrpežljive in zgovorne. Tudi mojemu očetu je razredničarka tako dobro pripovedovala o meni, da jo obišče vsak teden in pravi, da bi najrajši spet hodil v osnovno šolo.

Zdaj pa že nekaj dni govorimo o naravi, ki se prebudi spomladi, razcveti poleti, darove deli jeseni in zaspri pozimi. Ker k naravi prištevamo tudi domače živali, smo danes dobili prelep naslov: Naš pes - prosti spis.

Večina mojih sošolcev mirno sedi. Tina sega skozi odprto okno in hoče ujeti metulja. Peter opazuje čebelo, ki je pribrenčala mimo. Naša pevka Alenka pa neslišno odpira usta, da bi pomagala peti sinički, ki poje v gosti lipovi kroni. Oni, srečneži, so spis o psu že napisali, kajti oni nimajo psa.

Mi, ki se veselo podimo s štirinožniki po travnikih in poteh, pišemo. Meni misli kar kipijo in roka jih komaj še zbira na papir. S spoštljivimi velikimi črkami, ki sem jih rdeče obrobil, sem napisal:

NAŠ PES LEPI

Pri nas domuje že tri leta. Je čisto navaden najdenček; brez rojstnega lista. Je belo črno lisast, pol gobčka in desno uho je črno in tudi dva copatka na šapi sta črna. Ker je tako pestro pisan, je lep. Zato se imenuje Lepi. Košat rep je črn in dolg, da se umaže, ko včasih z njim pometa dvorišče.

Naš lepoteč je povrh vsega še pameten, ali kakor se bolj imenitno reče, inteligenten.

Namesto sestre in mame gre z listkom

trgovino in kupuje kruh, mleko in salame. Spotoma malo odgrizne, a tudi za nas še dovolj ostane.

Očetu prinaša časopis in mu obuva copate. Priznam, brati še ne zna, a se bo že š naučil, Lepi namreč.

Kuhati še tudi ne mara. Zna si pa sam postreči. V hladilniku je njegov smrček skoraj doma. Med vso zelenjavo in kompotki in pudingi si izbere le hrenovko ali kako primerno salamo. Slastno polize tudi sladoleđ.

Da ne pozabim napisati. Naš Lepi je odlični čuvaj. Varuje našo in sosedovo hišo. Ko se sosedovi obmetavajo z izbranimi živalskimi imeni, začne zavijati kot sirena. Takoj umolknejo, ker mislijo, da kje gori.

Včeraj dopoldne, ko sta se očka in mama potila v tovarni, midva s sestro pa v šoli, se je posebej odlikoval. Nepoklicani obiskovalec, po domače tat, je rinil neko kovino v našo ključavnico. Naš pogumni Lepi, ki je zaradi varnosti zaprt v hiši, je zlezel na polico, dvignili slušalko in telefoniral očetu. Oče je nemudoma pridiral domov. Tatu ni bilo več. Očka je sebi in kužku privoščil izdatno malico. Še sedaj se Lepi obližuje, očka ne več.

No, prijatelji! Gotovo bi si vsi želeli takšnega psička. Mi tudi... Pa ga nimamo. A nam je čisto navadni in norčavi kuža tako pri srcu, da ga ne zamenjamo za lepšega, šolanega, rodovniškega ali najdražjega psa.

Mladi gasilci na Dolenjom Seniki

Etognauk sam doma nika v ogradci delala pa gnauk samo čujem, ka na vse kraje se deca dere: alarm! alarm! (riadó, riadó!). No, mislila sam, ka so tej vražji Kinejarje že napravljali atombombo, pa go zdaj nindar tuj škejo vóprobati ali ka se je zgodilo? Te vidim, ka z nogometnoga igrišča pa z edne ulice v vesi mali podje letijo pa se tadale derejo. Pa nej daleč, ka že gasilске šlaudje po pauti vlačijo pa tak lejčejo, kak če bi že cejla ves gorejla.

Da so že redno šprickali pa so alarm doj popinili, sam od Tibora Rogana zvejdla, ka so mladinski gasilci meli vajo. Od leta do leta geste v vesi edna mlada ekipa, stera se spravlja z gasilskimi nalogami. Če de vse dobro šlau, z tej pojbov leko baudejo odrasli gasilci. Tibor Rogan je "školnik" tej mladim, steri že prej dugo dni so not vtalani, ka stražijo pa vsakši keden gnauk šprickajo tu.

Gnesden, gda telko katastrof geste, je nej zamanjsko deco tu pripravlati za pomoč, ka gda je navola, vsakši more braniti.

I. B.

NIKA ZA SMEJ

Sto je tau bio?

Kratki vlase

Deca

Naš Anton pa Robert sta se etognauk v Varaši šetala. Šla sta mimo edne ženske, stera se je Antoni poklaunila. Robert pita Antona: "Padaš, sto je pa bila ta ženska, stera se ti je tak lepau poklaunila?"

"Tau, tau je od moje druge žene prvoga moža tretja žena bila."

Naš Laci se je etognauk razpočo pa se je tak drau pri frizeri, gde si je žena vlase dala doj rezati, ka je vse grmelo. Etak je kričo: "Ne dopuštím ti, da bi si etak na kratko dala vlase doj zrezati!"

Lacina žena, naša Eržika se pa etak nazaj dere: "Zakoj? Tistoga reda sam kaj prajla, gda si začno plašivi gra-tuvati?"

Naša Minka je etognauk etak prajla svojimi možej, Alfonzi: "Alfonz, Alfonz! Nej sam zadovolna s teov. Ti si pa ja ne vzešaj cajt za deco."

Alfonz pa: "Minka, samo neščeš tau povedati, ka je tebi 13 mlajšov malo?"

I. B.

V BÜDINCAJ JE TŪ VRAUČE

Če stoj v Andovcaj zdaj stane pa poslušša, tašo buvnjaranja čuje prejk iz Büdinec, kak če bi kakšni velki stržen šimo. Gda se še mali bijo, te se že tau tū čülo, samo ka te sam še nej znu, ka je tau. Zdaj že vejm, kombajni ženjajo. Tistoga reda pri nas še pavri nejso meli te mašine, zato smo mi, mlajši tau nej znali, ka deja tak. Zdaj, gda je vrauč den, vnoči dejo kombajndje. Pa leko dejo, če pa skoraj pri vsakšom rami ga majo. Gda se še mali bijo, ka bi nej dau za tau, če bi leko vido, kak ženjajo mašini. Zdaj pa če škem, pet minut pa sam že tam. Zaka bi nej bijo tam, če pa med dvöma vasicama nejga več kak tristau metrov. Samo tau ne vejm, gda

Marija Lainšček

sam mali bijo, zaka se je meni tau tak dalač vidlo, kak če bi cejlak drügi nej bijo.

Kak v Büdincaj dem po pau-ti proti njivi, gde ženjajo, na lejvo vidim eno malo njivo. V tej bi nika špajnsnoga nej bilau, če bi na tej njivi nej tašen red bijo, kak je tam bilau. Skrajaj dem pa go malo bola poglednam. Tam taši črni gra raste, kakšnoga sam še nikdar nej vido. Kak gledam njivo, vidim, ka je ena tatica vö z rama prišla pa proto mena de. "Vež zdaj me gvüšno zažené," si mislim. Zato se pa prvín brž poklaunim.

- Baug daj, tatica! Vrauč je, nej?

- Zaka, v Andovcaj nej? - pravijo.

Kak so oni znali, da sam iz Andovec, si mislim. Vidli so mi na obrazi, ka se čüdivam pa so včasín vcuj djali: - Sto

od tistec gre gora, tisti samo iz Andovec leko pride, - pa se zasmejejo. - Tau je tak vredi, kak je. Dja sam v Andovce tū dosta ojdla, zato ka sam tam mejla bra-tranca.

- Sto je tau?

- Že so mrlí, Števan Mešič so bili ali če tak bola vejš, Fronc.

- Pa vi se kak zovete?

- Marija Lainšček ali Pe-tašina. Fronca mati so od tec bili.

- Lejpo njivo mate.

- Dja sam cejlo življenje spoj fejš delala. Müva s pokojním možaum sva kosíla, žela vse na rokau. Težki časi so bili, ali mladoma človeka je tau nej težko. Zdaj, gda je človek stari, beleg pride vcuj, drügo je pa tau, ka si vözgarani. Ovak je pa življenje težko bilau, dapa zato lejpo. Ka smo pripauvali, vse smo zdravo djeli. Nej smo šprickali, nej smo gnojili z umetním gnojilom. Krave smo meli, svínje pa lejpo življenje. Gnes pa pripauvajo grozno dosta, ali ka pomaga, če je nikanej zdravo. Nejga zdravoga človeka, ka vse je strup (čemer). Mlajši so se oženili, mauž je devetdesetprvoga mrau, od tistoga sam čista sama.

V vročini mašinge tū počivajo

- Ka mislite, gda je bilau baukše? Vam, gda ste mladi bili ali zdaj tau mladini, stera zdaj žive?

- Po mojem je te življenje lepšo bilau.

- Pa lakejšo tū?

- Lakejšo trno nej. Samo je mladina rada delala. Gnes pa neškejo delati. Nej vsaki, dapa večkrat neškejo delati. Prvín je življenje bilau lejpo zatau, ka je lüstvo bilau zadovoljno. Gnesden zadovolstva več nega. Če več majo, več žalejo.

- Lejpo kukarco, gra, bubrike mate. Vi nika znate, ka drügi nej!

- A, vraga. Cejli den sam na njivi, okapam pa polejvam. Gda je süjo bilau, sam v rokaj več stau litrov vode

na njivo znosila polejvat. Pa fejš gnojím tū. Dja ne morem tū znautra v rami ostati, če na njivi ena trava glavau vöpotisne. Pa bi mi nej slobaudno bilau telko oditi, zato ka sam nogau strejto mejla. Tak dosta bubrike taskladem nutra v glaže, ka je delím spoznancom pa sausadom. Valijo, ka so spoj dobra.

Tiš tū neso, - pa že dejo proti rama po glaž bubrike. Gda sam bubrike v roke vzejo, te mi je napamet prišlo, zaka sam prišo. Vrkar na brgej se kombajn obrače. Zahvalim bubrike pa dem tadala. Kak sam dola v dau prišo, te ga zaglednam. Stapati moram, zato ka eške dvakrat trikrat

se obrne pa skonča delo. Gda skrajaj pridem, te vidim, ka dejdak pri njivi stoji pa gleda, kak vnuk ženja.

- Lejpa je pšenica?

- Letos je slaba žetva. Bar pri nas slaba. Ne vejm, zakoj. Dosta deždja bilau, divjačina pa ogromno kvara dela. Včera smo eno njivo poželi, leko povejm, več kak petdeset procentov je uničeno.

- Za te kvar kaj plačajo?

- Nika odijo cenit, dapa samo telko, ka se skorok ne splača za tejm oditi. Lani, tisti steri je prišo cenit, je telko davu, ka sva ga z vnu-kucom zagnala. Aj dol z njive de.

- Dosta žetve mate še?

- Djesenskoga nej mamo dosta, zato ka djeseni smo nej mogli posejati, ka je slabo vrejmen bilau. Doste daževdja pa meko bilau. Mamo pa dječmena pomladanskoga pa ovca dosta.

Kombajn zgotaovu na tau njivi, obrne se pa dé na drügo. Dja tū dem domau, neškem, ka bi je gor držo. Zato ka žeti samo v vročini leko. Proti Andovca se pa nikši oblaki ženajo.

K. Holec

Nogometni turnir porabskih vasi

Slovenska manjšinska samouprava Sakalovci prireja 1. avgusta Nogometni turnir porabskih vasi v malem nogometu. Na turnirju - ki bo v Sakalovcih - bo sodelovalo 6 moških (Gornji Senik, Dolnji Senik, Slovenska ves, Andovci, Sakalovci, Števanovci) in tri ženske ekipe (G. Senik, Slovenska ves, Sakalovci). Tekme se bodo začele od 9. uri dopoldne. **Vabljeni**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
 Naslov uredništva: H-9970
 Monošter, Deák Ferenc út 17,
 p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
 SOLIDARNOST D.D.
 Arhitekta Novaka 4
 9000 Murska Sobota
 Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvoda po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).
 ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.